

Veterinærinstituttet
Norwegian Veterinary Institute

FHF-prosjekt 901650

LuseKontroll: Statistisk modellering av kontrollstrategier for lakselus

FHF's Lusekonferanse, Trondheim 6-7. april 2022

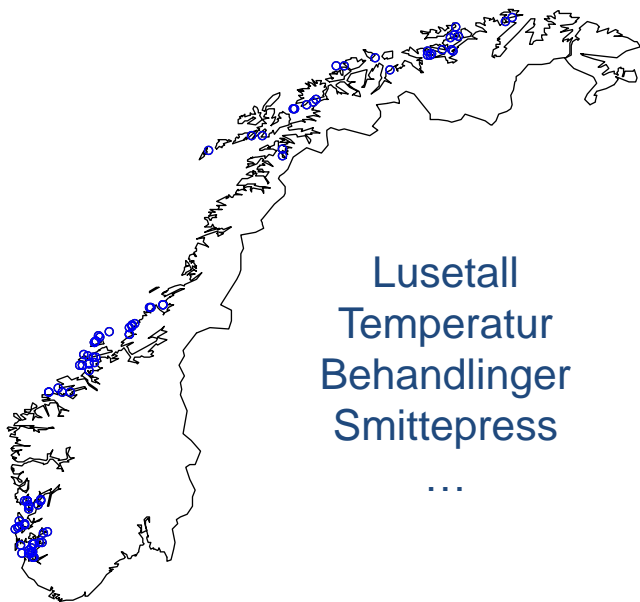
Leif Christian Stige, Kari O. Helgesen, Hildegunn Viljugrein og Lars Qviller,
Veterinærinstituttet

Magne Aldrin og Ragnar Huseby, Norsk Regnesentral

Peder Jansen, INAQ

Mål: Framskaffe kunnskap for bedre empirisk baserte strategier for å kontrollere lakselus

Statistisk modell (Aldrin mfl *Ecological Modelling* 2017,
Aldrin & Huseby NR rapporter 2019,
Aldrin mfl *in prep*)

Tallfesting av effektene av
ulike kontrolltiltak mot
lakselus

+ lusas utviklingstider,
naturlige dødelighet mm.

Foreløpige resultater: Behandlingseffekter

Type behandling	Denne studien Data fra 2017-2020	
	Est.	95%C.I.
Hydrogenperoksid	78	70-85
Pyretroider	53	44-61
Azametifos	16 *	5-32
Ectosan	98	96-99
Termisk	79	77-81
Mekanisk	69	66-71
Ferskvann	71	66-75

* Merknad 11.04.22:
Estimatet er usikkert pga.
avbrutte behandlinger.

Foreløpige resultater: Behandlingseffekter

Type behandling	Data fra 2011-2014		Data fra 2013-2018		Denne studien Data fra 2017-2020	
	Est.	95%C.I.	Est.	95%C.I.	Est.	95%C.I.
Hydrogenperoksid	99	97-100	69	59-78	78	70-85
Pyretroider	94	89-98	71	60-80	53	44-61
Azametifos	75	64-86	44	29-59	16 *	5-32
Ectosan					98	96-99
Termisk			76	71-80	79	77-81
Mekanisk			56	36-74	69	66-71
Ferskvann			68	47-85	71	66-75

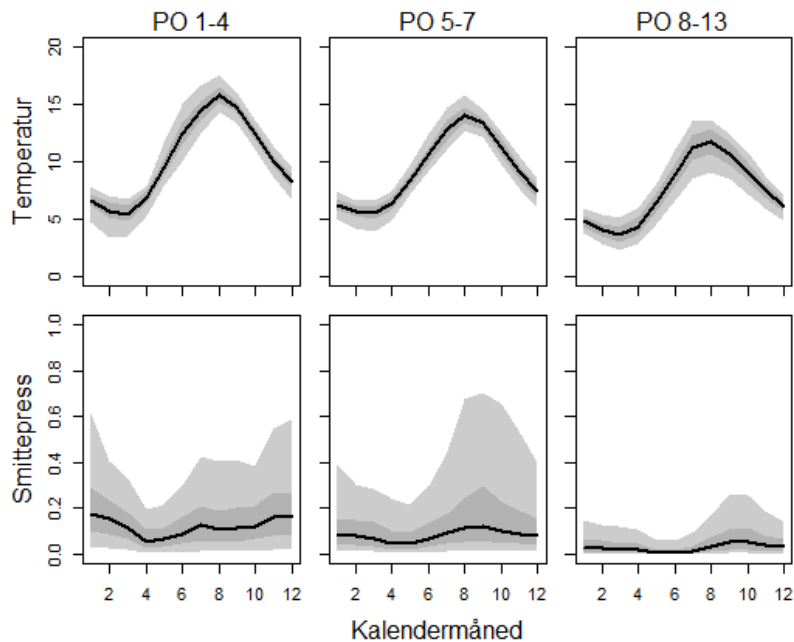
* Merknad 11.04.22:
Estimatet er usikkert pga.
avbrutte behandlinger.

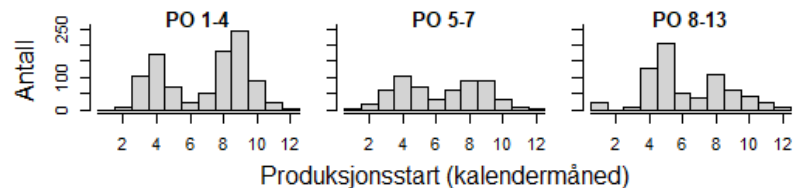
Bruker modellen til å svare på:
Hvor godt virker kontrolltiltak
til å holde lusetallene i anlegg lave?

Avhenger av tid og sted!

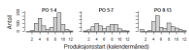
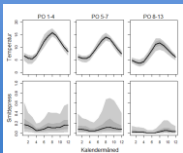
Variasjon i temperatur og smittepress

**Variasjon i
produksjonsstart**
**(data fra >2000
produksjonssykluser)**

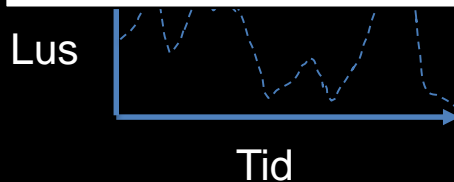

Temperatur og
smittepress

Statistisk modell for luseutvikling i oppdrettsanlegg

Bruker estimatene for lusas
utviklingstider, naturlige
dødelighet mm.

Simulerer:

- Luseutvikling
avhengig av
kontroll-
strategi

Tell 20 fisk per
merd per uke

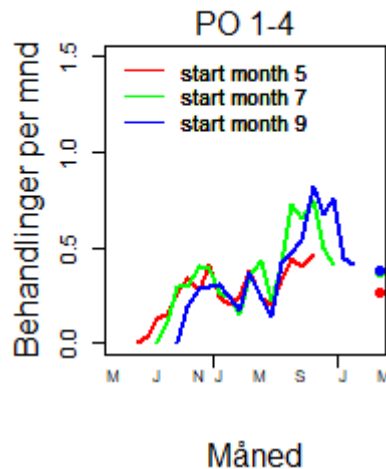
Behandle med
80 % effekt hvis
over lusegrense

Ingen
rensefisk

Ingen
luseskjørt

Simulerte lusebehandlinger og lusetall

Tell 20 fisk per
merd per uke

Behandle med
80 % effekt hvis
over lusegrense

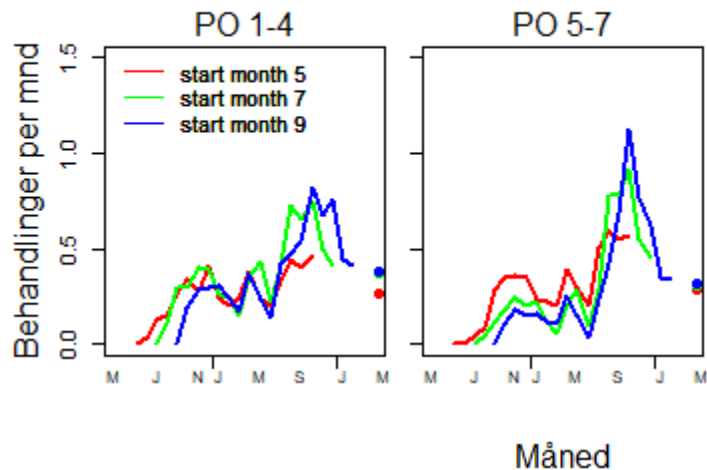
Ingen
rensefisk

Ingen
luseskjørt

Simulerte lusebehandlinger og lusetall

Tell 20 fisk per
merd per uke

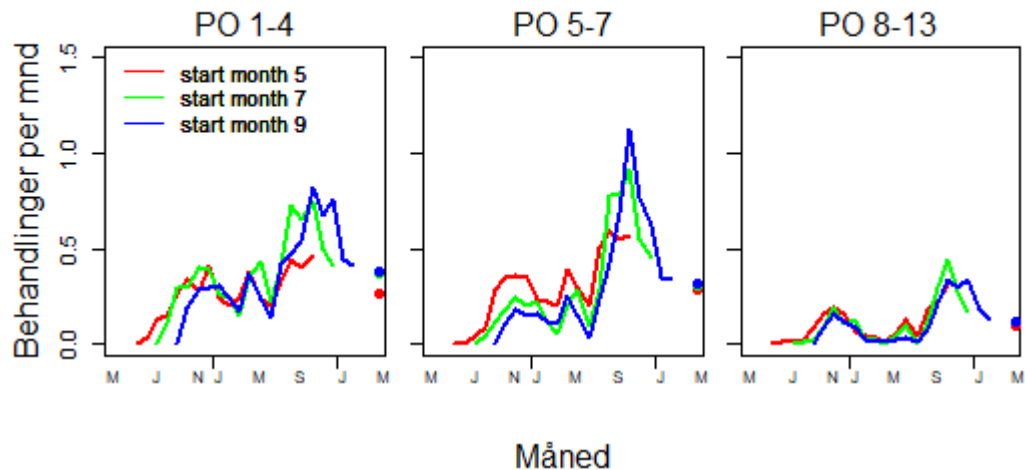
Behandle med
80 % effekt hvis
over lusegrense

Ingen
rensefisk

Ingen
luseskjørt

Simulerte lusebehandlinger og lusetall

Tell 20 fisk per
merd per uke

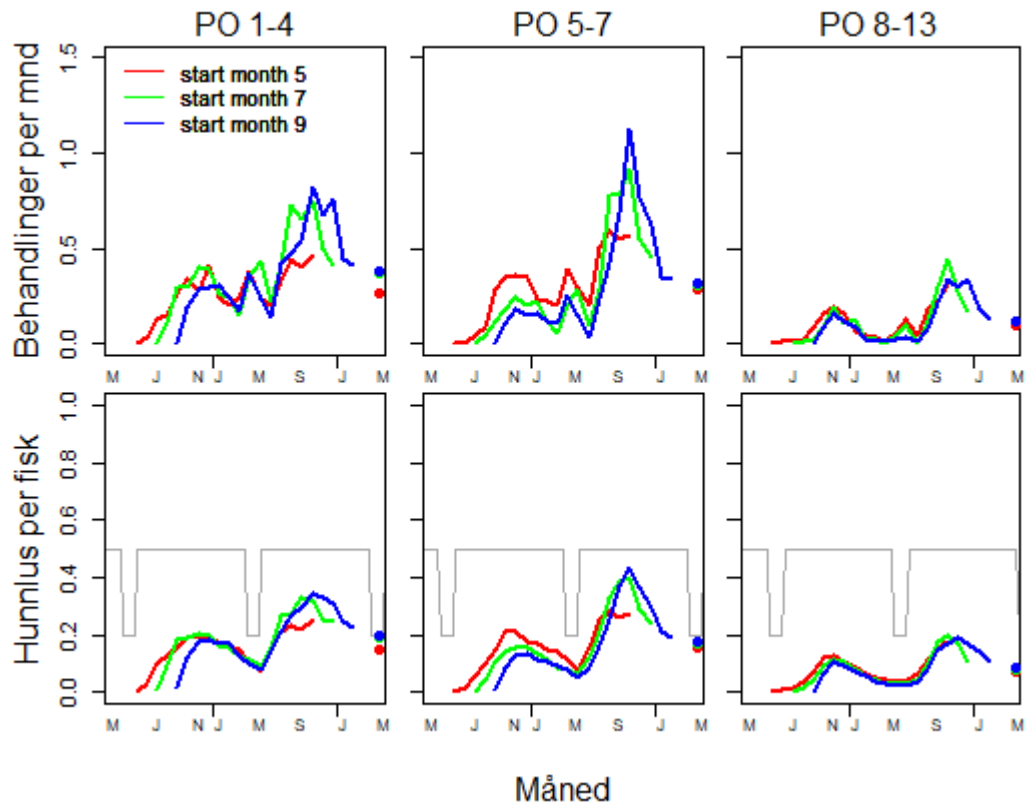
Behandle med
80 % effekt hvis
over lusegrense

Ingen
rensefisk

Ingen
luseskjørt

Simulerte lusebehandlinger og lusetall

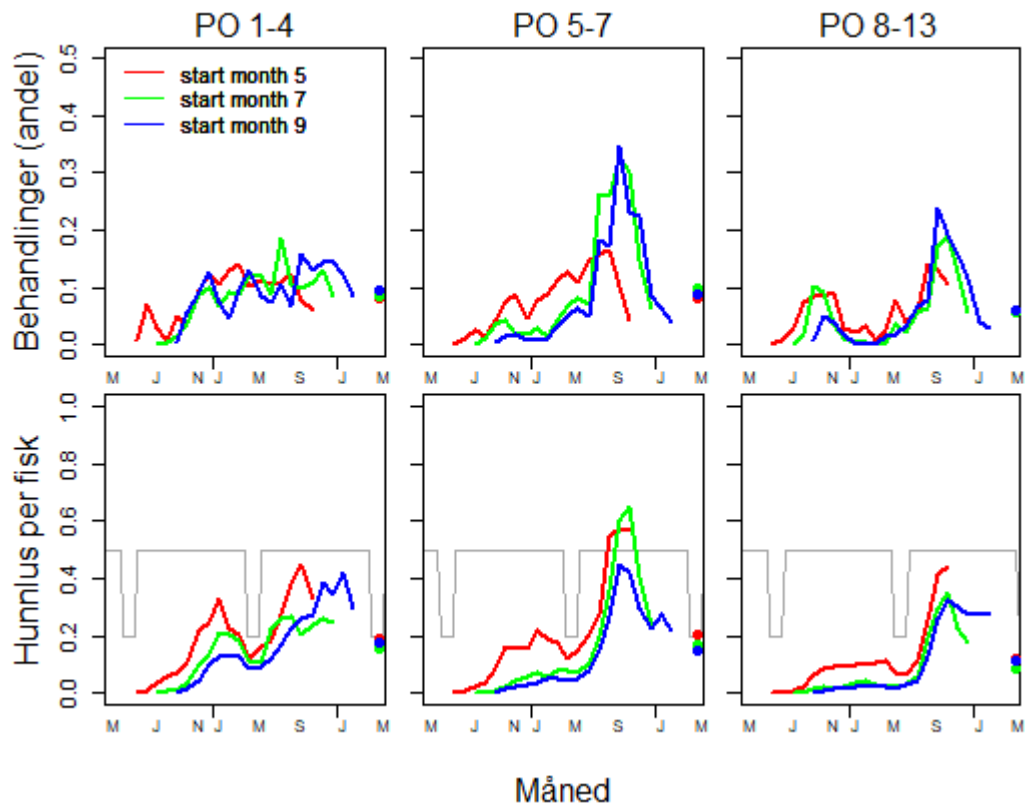
Tell 20 fisk per
merd per uke

Behandle med
80 % effekt hvis
over lusegrense

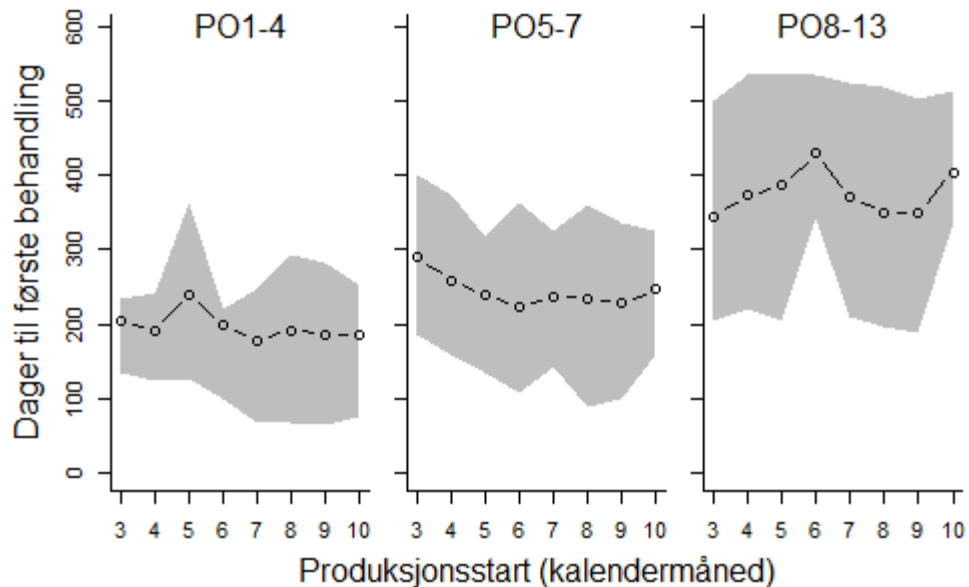
Ingen
rensefisk

Ingen
luseskjørt

Rapporterte lusebehandlinger og lusetall

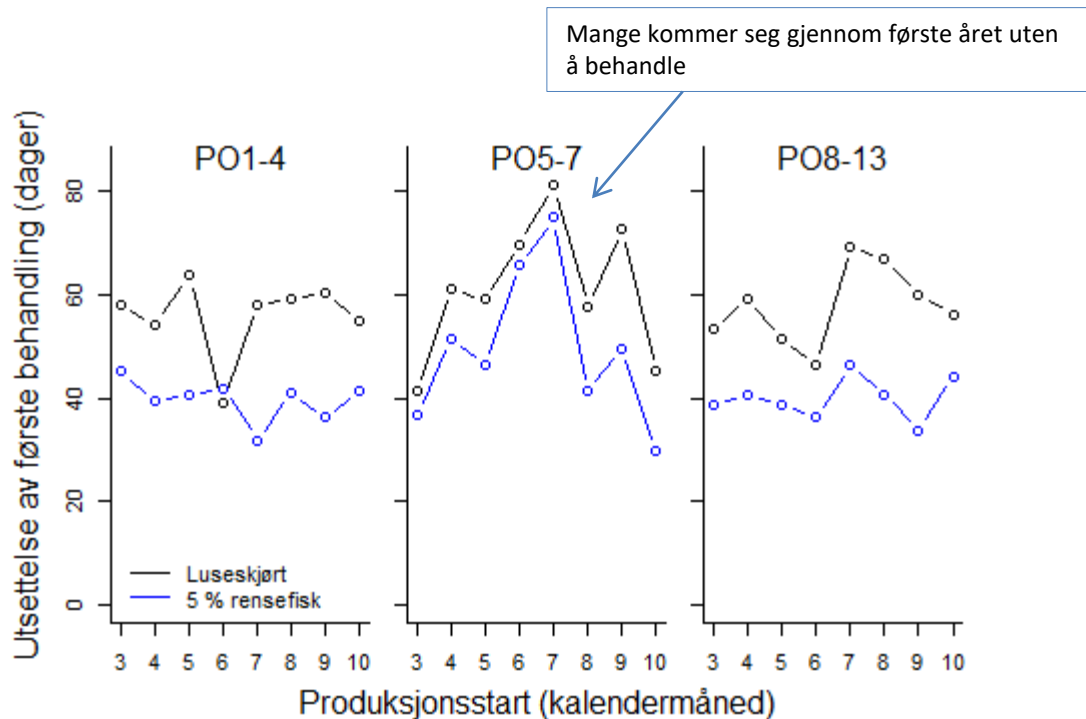

Hva er effekten av renseskjørt og luseskjørt?

Økning i antall dager til første behandling

Hva er effekten av rensefisk og luseskjørt?

- Luseskjørt stopper halvparten av larvene
- 5 % rensefisk som hver spiser 0,09 lus per dag

5 % rensfisk gjennom en hel produksjonssyklus

Hva er effekten av rensfisk?

Forskjell fra basisscenarioet

Hunnlus per fisk   Behandlinger per måned

Temperatur

Smittetrykk

Tell 20 fisk per
merd per uke

Behandle med
80 % effekt hvis
over lusegrense

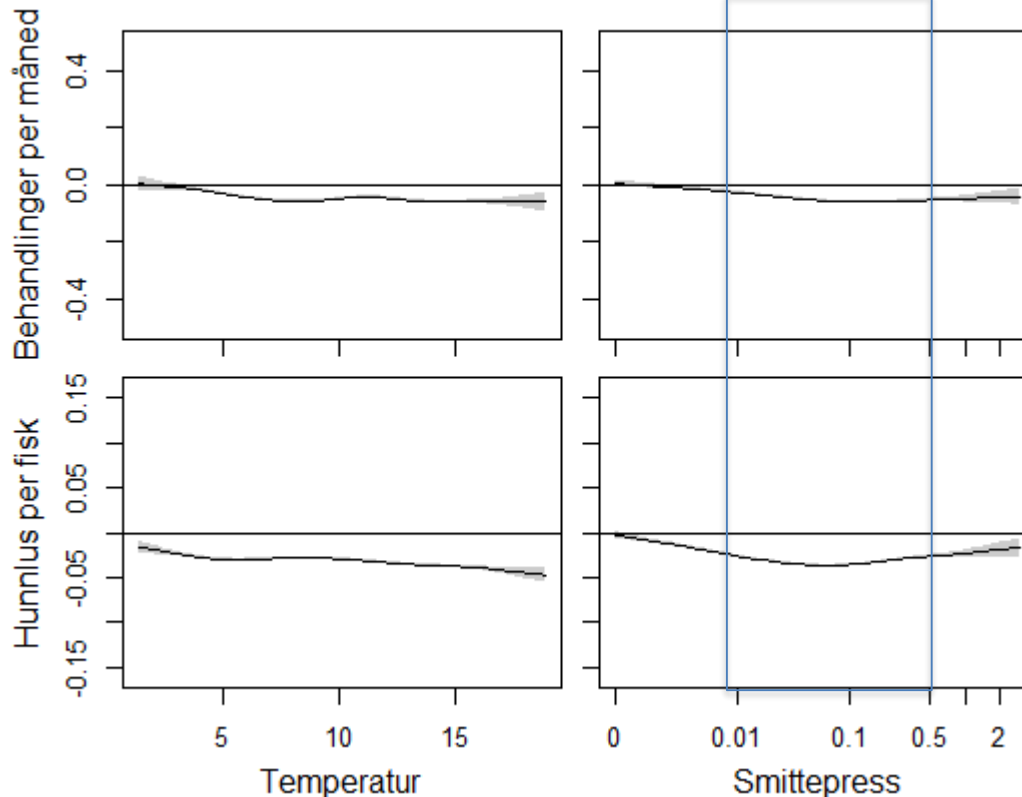
5 %
rensfisk

Ingen
luseskjørt

5 % rensefisk gjennom en hel produksjonssyklus

Hva er effekten av rensefisk?

Forskjell fra basisscenarioet

Størst effekt ved midlere smittetrykk

Tell 20 fisk per merd per uke

Behandle med 80 % effekt hvis over lusegrense

5 % rensefisk

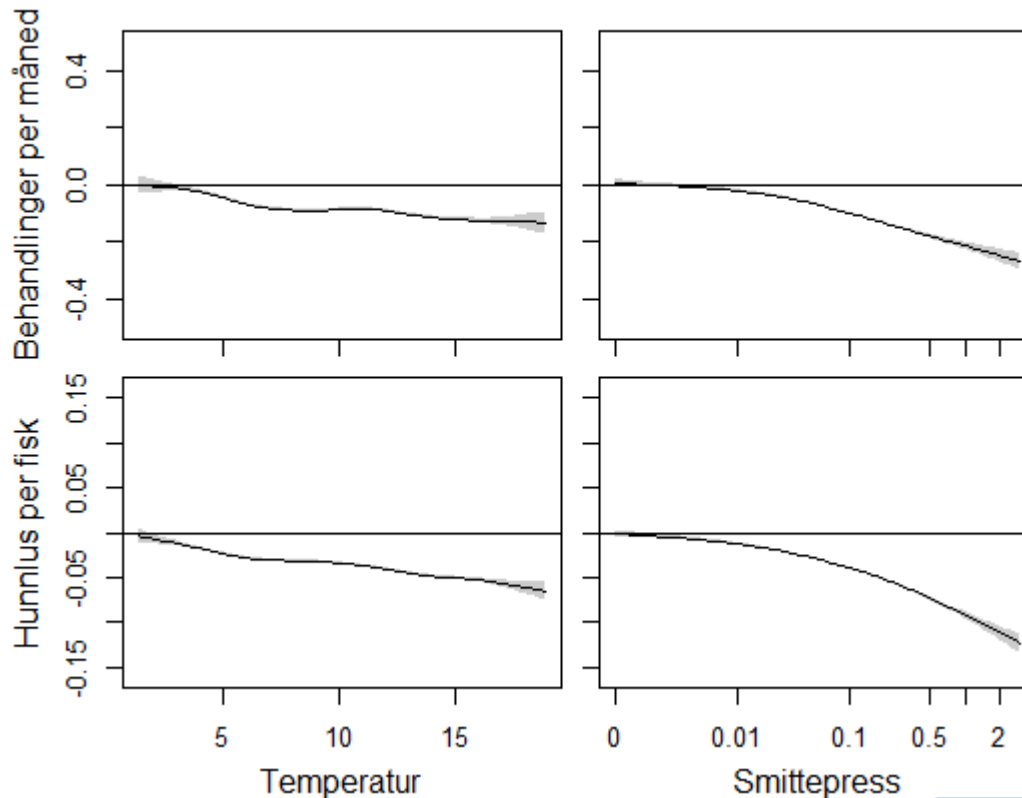
Ingen luseskjørt

Luseskjørt gjennom en hel produksjonssyklus

Hva er effekten av luseskjørt?

Forskjell fra basisscenarioet

Størst effekt ved høyt smittetrykk og høy temperatur

Tell 20 fisk per merd per uke

Behandle med 80 % effekt hvis over lusegrense

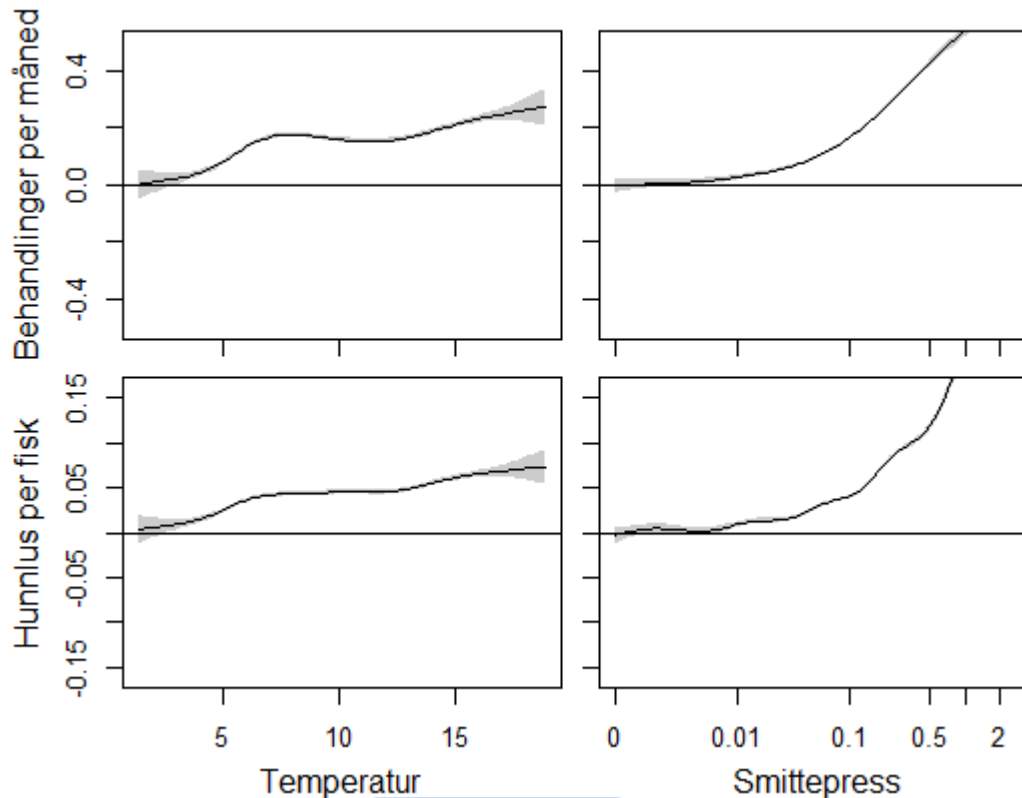
Ingen rensfisk

Med luseskjørt

Bare 50 % av lusa dør ved hver behandling

Hva er effekten av mindre effektiv behandling?

Forskjell fra basisscenarioet

Størst problem ved høyt smittetrykk

Tell 20 fisk per merd per uke

Behandle med 50 % effekt hvis over lusegrense

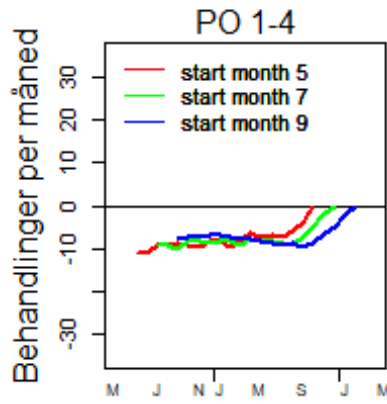
Ingen rensfisk

Ingen luseskjørt

Bare 50 % av lusa dør ved hver behandling – men én behandling har 98 % effekt

Når bruke
en svært
effektiv
behandling?

Forskjell fra basisscenarioet

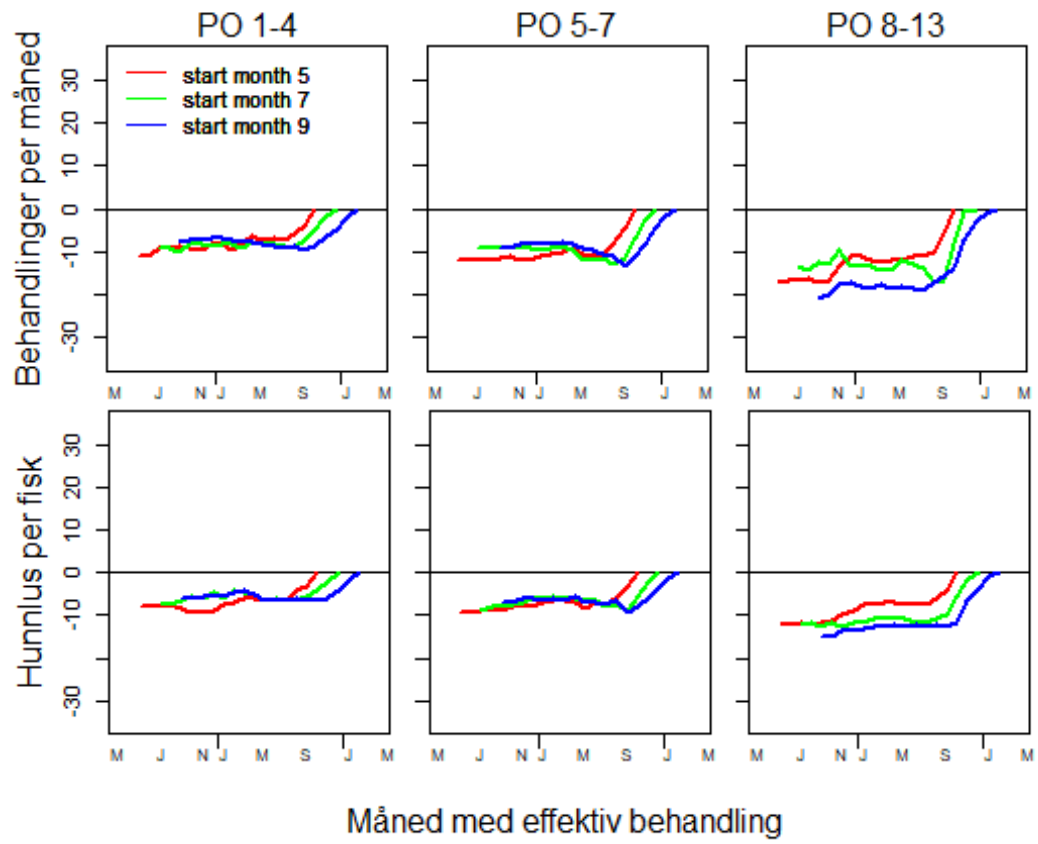
Måned med effektiv behandling

Bare 50 % av lusa dør ved hver behandling – men én behandling har 98 % effekt

Når bruke
en svært
effektiv
behandling?

Forskjell fra basisscenarioet

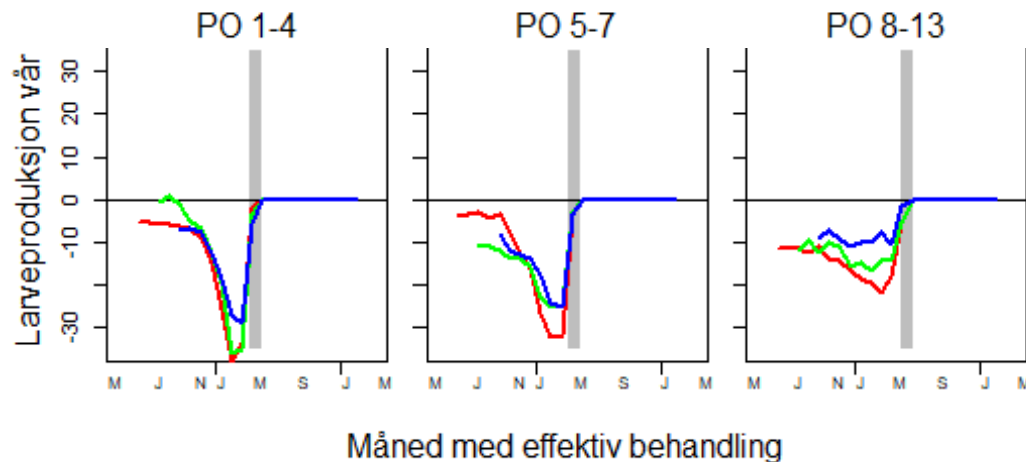
Inntil
10-20 % færre
behandlinger

Inntil
5-15 % færre
lus

Bare 50 % av lusa dør ved hver behandling – men én behandling har 98 % effekt

Når bruke
en svært
effektiv
behandling?

Forskjell fra basisscenarioet

Inntil
10-35 % færre
lus om våren

Oppsummering

- Effektene av kjemiske behandlinger er lavere enn før.
- Med 50 % behandlingseffekt kommer lusa ut av kontroll ved høyt smittepress.
- Én effektiv behandling kan da avhjelpe situasjonen.
- Når man prioriterer å bruke denne, er lite viktig for totalt antall behandlinger og total mengde lus. Men viktig for luseproduksjonen om våren.
- Rensefisk har størst effekt ved midlere smittepress.
- Luseskjørt har størst effekt ved høy temperatur og høyt smittepress.
- Hvor lenge første behandling utsettes ved bruk av rensefisk eller luseskjørt, avhenger i relativt liten grad av produksjonsområde (men unntak).

*Faglig ambisiøs, fremtidsrettet og
samspillende - for Én helse!*

Veterinærinstituttet
— *Norwegian Veterinary Institute*

www.vetinst.no